

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮMONIŲ IR ĮMONIŲ GRUPIŲ ATSKAITOMYBĖS
ĮSTATYMO NR. XIV-2811 41 STRAIPSNIO IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS VERTYBINIŲ POPIERIŲ ĮSTATYMO NR. X-1023
PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VERTYBINIŲ
POPIERIŲ ĮSTATYMO NR. X-1023 2, 12, 13, 14, 22, 27, 37 STRAIPSNIŲ, PRIEDO
PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 15¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO NR. XIV-
2813 10 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Parengti Lietuvos Respublikos įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo Nr. XIV-2811 41 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – IĮGAĮ projektas), Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo Nr. X-1023 priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – VPI projektas) ir Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo Nr. X-1023 2, 12, 13, 14, 22, 27, 37 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-2813 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – VPI pakeitimo projektas) (toliau kartu – Įstatymų projektai).

Įstatymų projektų parengimo priežastys

2025 metų vasario mėnesį Europos Komisija pateikė „Omnibus I“ paketą, kurio siekis – toliau laikantis Europos Komisijos komunikato „Europos žaliasis kursas“¹ ir komunikato „Tvaraus finansavimo veiksmų planas“² politikos tikslų, reikšmingai sumažinti administracinę naštą įmonėms ir užtikrinti proporcingesnę tvarumo atskaitomybės reikalavimų taikymą. 2026 m. vasario 24 d. priimta Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2026/470, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2006/43/EB, 2013/34/ES, (ES) 2022/2464 ir (ES) 2024/1760, kiek tai susiję su tam tikrais įmonių tvarumo atskaitomybės reikalavimais ir tam tikrais įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo reikalavimais, (toliau – Direktyva 2026/470), kuri buvo vienas iš „Omnibus I“ paketo siūlymų.

Direktyva 2026/470 bus reikšmingai sumažintas įmonių, privalančių į vadovybės ataskaitas įtraukti informaciją tvarumo klausimais, skaičius – rengiant vadovybės ataskaitas už finansinius metus, prasidedančius 2027 m. sausio 1 d. ir vėliau, ši pareiga bus taikoma tik toms įmonėms ar įmonių grupėms, kurios per finansinius ataskaitinius metus turi daugiau kaip 1 000 darbuotojų ir kurių grynosios pardavimo pajamos viršija 450 mln. eurų. Pastebėtina, kad, pagal 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2022/2464, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 537/2014, Direktyva 2004/109/EB, Direktyva 2006/43/EB ir Direktyva 2013/34/ES dėl įmonių informacijos apie tvarumą teikimo, (toliau – Direktyva 2022/2464) nuostatas, kurios perkeltos į nacionalinę teisę Lietuvos Respublikos įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymu Nr. XIV-2811 (toliau – IĮGAĮ), vadovybės ataskaitose, rengiamose už finansinius metus, prasidedančius 2024 m. sausio 1 d. ir vėliau, informaciją tvarumo klausimais turi pateikti vadinamosios pirmos bangos įmonės³ (toliau – pirmos bangos įmonės). Direktyva 2022/2464 ir atitinkamai IĮGAĮ nustatyta, kad palaipsniui informaciją tvarumo klausimais vadovybės ataskaitose turi pateikti ir antros bei trečios bangos įmonės. Direktyvos 2026/470 3 straipsnio 1 dalies c punkte valstybėms narėms suteikta galimybė pirmos bangos įmones atleisti nuo šios pareigos rengiant vadovybės ataskaitas už 2025 ir 2026 finansinius metus, nes tos įmonės nebeprivalės teikti informacijos tvarumo klausimais už 2027 ir vėlesnius finansinius metus.

¹ 2019 m. gruodžio 11 d.

² 2018 m. kovo 8 d.

³ Pirmos bangos įmonės, tenkinančios šiuos 3 kriterijus: 1) viešojo intereso įmonės: a) kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamose rinkose, b) bankas, centrinė kredito unija, c) draudimo arba perdraudimo bendrovė; 2) kurių vidutinis metinis darbuotojų skaičius per ataskaitinius finansinius metus viršija 500; 3) kurių balanse nurodyto turto vertė viršija 25 mln. eurų arba metinės pardavimo grynosios pajamos yra didesnės nei 50 mln. eurų, (IĮGAĮ 41 straipsnio 11 dalis).

Lietuvos Respublikos finansų ministerija 2026 m. sausio 13 d. organizavo susitikimą su pirmos bangos įmonių⁴ atstovais, kurio metu daugumos dalyvavusių įmonių atstovai pažymėjo, kad labai palaikytų iniciatyvą pasinaudoti šia Direktyvos 2026/470 valstybėms narėms suteikiama galimybe, kad šios įmonės informaciją tvarumo klausimais vadovybės ataskaitose, rengiamose už 2025 ir 2026 finansinius metus, pateiktų ne privalomai pagal nustatytus reikalavimus, bet savanoriškai.

Tikslai ir uždaviniai

Įstatymų projektų tikslas – pasinaudoti Direktyvos 2026/470 3 straipsnio 1 dalies c punkto nuostata, leidžiančia valstybėms narėms atleisti tam tikras pirmos bangos įmones, kurios nebeatitinka Direktyvoje 2026/470 nustatytų kriterijų ir nuo 2027 metų nebeprivalės rengti informacijos tvarumo klausimais, nuo informacijos tvarumo klausimais teikimo vadovybės ataskaitose ir už 2025 bei 2026 finansinius metus.

Įstatymų projektais siekiama sumažinti administracinę naštą ir kuo skubiau užtikrinti teisinį aiškumą pirmos bangos įmonėms dėl informacijos tvarumo klausimais teikimo vadovybės ataskaitose pereinamuoju laikotarpiu iki Direktyvos 2026/470 nuostatų perkėlimo į nacionalinę teisę.

Atsižvelgiant į tai, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 12 straipsnio 4 dalimi, įmonių metinė informacija kartu su auditoriaus išvada, pasirašyta už auditą atsakingo auditoriaus (auditorių), kartu su tvarumo atskaitomybės užtikrinimo išvada, pasirašyta už tvarumo atskaitomybės užtikrinimą atsakingo auditoriaus (auditorių) arba tvarumo atskaitomybės užtikrinimo specialisto (specialistų), kai vadovybės ataskaitoje turi būti pateikta informacija tvarumo klausimais pagal II GAĮ, turi būti paskelbtos II GAĮ ir Vertybinių popierių įstatymo nustatyta tvarka ir pateiktos priežiūros institucijai ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos, prašoma Seimo Įstatymų projektus svarstyti skubos tvarka, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo statuto 162 straipsnio 2 dalimi, nes dėl susidariusių aplinkybių būtina skubiai nustatyti teisinį reglamentavimą, siekiant užtikrinti svarbius visuomenės interesus.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymų projektų rengėja – Finansų ministerija. Įstatymų projektus parengė Finansų ministerijos Atskaitomybės, audito, turto vertinimo ir nemokumo politikos departamento (direktorė Ingrida Muckutė, tel. +370 635 47 438, el. p. Ingrida.Muckute@finmin.lt; vyresnioji patarėja Paulė Svorobovičienė, tel. +370 647 16 893, el. p. Paule.Svoroboviciene@finmin.lt) Apskaitos ir atskaitomybės metodologijos skyrius (vedėja Sonata Lebednykienė, tel. +370 678 01 697, el. p. Sonata.Lebednykiene@finmin.lt). Tiesioginės rengėjos: Atskaitomybės, audito, turto vertinimo ir nemokumo politikos departamento vyresnioji patarėja Paulė Svorobovičienė, tel. +370 647 16 893, el. p. Paule.Svoroboviciene@finmin.lt, ir Apskaitos ir atskaitomybės metodologijos skyriaus vyriausioji specialistė Greta Lipskytė, tel. +370 640 76 227, el. p. Greta.Lipskyte@finmin.lt.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

II GAĮ 41 straipsnio 11 dalyje nurodytos pirmos bangos įmonės į (konsoliduotąją) vadovybės atskaitą įtraukia (konsoliduotąją) informaciją tvarumo klausimais už 2024 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančius finansinius metus.

Atitinkamai Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo Nr. X-1023 2, 12, 13, 14, 22, 27, 37 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo (toliau – VPĮ pakeitimo įstatymas) 10 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad dideli emitentai ir patronuojančiosios įmonės, priskiriamos pirmos bangos įmonėms, informaciją tvarumo klausimais (konsoliduotojoje)

⁴ Finansų ministerijos žiniomis, yra 10 tokių pirmos bangos įmonių.

vadovybės ataskaitoje pateikia pradedant 2024 m. sausio 1 d. ar vėliau prasidedančiais ataskaitiniais laikotarpiais.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

IĮGAĮ projekto 1 straipsnio 1 dalimi, kuria pakeičiama IĮGAĮ 41 straipsnio 11 dalis, siūloma papildyti, kad pirmos bangos įmonės galėtų pasinaudoti IĮGAĮ 41 straipsnio 11¹ dalyje nustatyta išimtimi. IĮGAĮ projekto 1 straipsnio 2 dalimi, kuria IĮGAĮ 41 straipsnis papildomas nauja 11¹ dalimi, siūloma nustatyti, kad pirmos bangos įmonėms ir įmonių grupėms, kurių, vertinant konsoliduotai, per ataskaitinius finansinius metus paskutinę tų metų dieną vidutinis metinis darbuotojų skaičius neviršija 1 000 arba grynosios pardavimo pajamos neviršija 450 mln. eurų, būtų panaikinama pareiga teikti (konsoliduotąją) informaciją tvarumo klausimais (konsoliduotoje) vadovybės ataskaitoje už finansinius metus 2025 m. sausio 1 d. – 2026 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu. Panaikinus šią pareigą šios įmonės galės savanoriškai savo nuožiūra teikti informaciją tvarumo klausimais mažesne apimtimi, nei reikalaujama Europos tvarumo atskaitomybės standartuose, pasirinkti savanoriškai taikomus Europos tvarumo atskaitomybės standartus, nepirkti tvarumo atskaitomybės užtikrinimo paslaugos arba informacijos tvarumo klausimais išvis nebeteikti ir pan. IĮGAĮ projekto 1 straipsnio 3 dalimi, kuria IĮGAĮ 41 straipsnis papildomas nauja 11² dalimi, atsižvelgiama į Direktyvos 2026/470 3 straipsnio 1 dalies c punkto nuostatą ir patikslinama, kad IĮGAĮ 41 straipsnio 11¹ dalyje nurodytos įmonės, nors ir pasinaudotų galimybe savo vadovybės ataskaitose neteikti informacijos tvarumo klausimais ar ją teikti savo nuožiūra, nebūtų atleidžiamos nuo pareigos užtikrinti savo pagrindinės patronuojančiosios įmonės, veikiančios trečiojoje valstybėje, (konsoliduotosios) tvarumo ataskaitos už 2025 ir 2026 metus prieinamumą visuomenei, kaip nustatyta pagal IĮGAĮ 26 straipsnio nuostatas.

Atitinkamai VPĮ pakeitimo projekto 1 straipsnio 1 dalimi, kuria pakeičiama VPĮ pakeitimo įstatymo 10 straipsnio 3 dalis, siūloma papildyti, kad dideli emitentai ir patronuojančiosios įmonės galėtų pasinaudoti VPĮ pakeitimo įstatymo 10 straipsnio 3¹ dalyje nurodyta išimtimi. VPĮ pakeitimo projekto 1 straipsnio 2 dalimi, kuria VPĮ pakeitimo įstatymas papildomas nauja 10 straipsnio 3¹ dalimi, siūlytina, kad dideliems emitentams ir patronuojančiosioms įmonėms, kurių, vertinant konsoliduotai, per ataskaitinius finansinius metus paskutinę tų metų dieną vidutinis metinis darbuotojų skaičius neviršija 1 000 arba grynosios pardavimo pajamos neviršija 450 mln. eurų, būtų panaikinama pareiga teikti informaciją tvarumo klausimais (konsoliduotojoje) vadovybės ataskaitoje, parengtoje už finansinius metus 2025 m. sausio 1 d. – 2026 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu.

5. Galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymų projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Kriminogeninei situacijai ir korupcijai Įstatymų projektai įtakos neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Tvarumo atskaitomybės pareigos panaikinimas tam tikroms pirmos bangos įmonėms turėtų teigiamai atsiliiepti verslui ir jo plėtrai. Šis administracinės naštos mažinimas, Finansų ministerijos žiniomis, 10 Lietuvoje veikiančių įmonių leis pasinaudoti informacijos tvarumo klausimais nerengimo ir neteikimo vadovybės ataskaitoje ar mažesnės apimties rengimo ir teikimo galimybe.

8. Ar Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymų projektai atitinka Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV-439 „Dėl

Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 347 punkto nuostatą (*Konkurencingumo srityje palaikysime ir skatinsime ES iniciatyvas mažinti ES reguliavimo perteklinę administracinę naštą, atitinkamai užtikrinsime, kad perkeliant ES teisę į Lietuvos teisyną nebūtų sukuriamą papildoma administracinė našta*).

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios
Priėmus Įstatymų projektus kitų teisės aktų priimti ar keisti nereikės.

10. Ar Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymų projektuose nepateikiama naujų sąvokų ir jas įvardijančių terminų.

11. Ar Įstatymų projektai atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektai neprieštaruoja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis, yra suderinami su Europos Sąjungos teisės aktais.

12. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Įstatymų projektams įgyvendinti nereikia priimti įgyvendinamųjų teisės aktų.

13. Kiek biudžeto lėšų pareikalaus ar leis sutaupyti įstatymų įgyvendinimas

Įstatymų projektams įgyvendinti papildomų biudžeto lėšų nereikės.

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Įstatymų projektų rengimo metu vertinimų, rekomendacijų ir išvadų nebuvo gauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymų projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*

„Omnibus I“, „informacija tvarumo klausimais“, „konsoliduotoji informacija tvarumo klausimais“, „vadovybės ataskaita“, „konsoliduotoji vadovybės ataskaita“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Įgyvendinant Direktyvos 2026/470 3 straipsnio 1 dalies c punkto nuostatas ir atsisakant įmonių pareigos teikti informaciją tvarumo klausimais vadovybės ataskaitose, ūkio subjektų prisitaikymo prie reguliavimo išlaidos neskaičiuojamos, nes numatomi pakeitimai suteikia galimybę šios informacijos neteikti tik 10 įmonių, kurių dauguma, remiantis 2026 m. sausio 13 d. vykusio susitikimo metu pareikštomis nuomonėmis, ir toliau savanoriškai savo nuožiūra rengs informaciją tvarumo klausimais. Pažymėtina, kad Finansų ministerija 2026 metais planuoja parengti ĮIGAĮ ir kitų įstatymų pakeitimo projektus, kuriais į nacionalinę teisę bus perkeltos visos Direktyvos 2026/470 nuostatos. Direktyvos 2026/470 5 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad valstybės narės privalo užtikrinti Direktyvos 2026/470 nuostatų perkėlimą į nacionalinę teisę iki 2027 m. kovo 19 d.